

Jag ska gifta mig

En guide om äktenskap i sunni-islam

Äktenskapet – nikah – är ett av de mest välsignade och betydelsefulla stegen en muslim kan ta i livet. Det är inte bara en juridisk förbindelse mellan två människor, utan en helig pakt inför Allah (SWT). Profeten Muhammad (SAW) sade:

”När en tjänare gifter sig har han fullbordad halva sin religion, så låt honom frukta Allah när det gäller den andra hälften.” (al-Bayhaqi, Shu‘ab al-Iman)

Äktenskapets status i islam

I sunni-islam betraktas äktenskapet som en stark sunnah (profetisk tradition) och i många fall nästan obligatoriskt för den som har förmåga och behöver det för att skydda sig från det förbjudna. Alla fyra stora rättsskolor – hanafitisk, malikitisk, shafi‘itisk och hanbalitisk – är eniga om att äktenskapet är en del av den islamiska färdsvägen (fiqh).

Allah säger i Koranen:

„Och bland Hans tecken är att Han har skapat åt er makar av er egen art, så att ni kan finna ro hos dem, och Han har lätt kärlek och ömhet mellan er.“ (Surah ar-Rum, 30:21)

Villkor för ett giltigt äktenskap (nikah)

För att ett islamiskt äktenskap ska vara giltigt krävs ett antal grundläggande villkor. Dessa är gemensamma för de flesta sunnitiska rättskolor:

- Ijab wa qabul – överbjöd och acceptans (muntligt avtal mellan parterna)
- Wali – brudens manliga värja (far, bror eller annan manlig släkting)
- Vittnen – minst två muslimska vittnen
- Mahr – brudgåva som ges till bruden (inte till hennes familj)

Ibn Qudama skriver i al-Mughni:

”Nikah är inte giltig utan en wali, två vittnen och ett mahr.” (Ibn Qudama, al-Mughni, vol. 7)

Mahren – brudgåvan

Mahren är en obligatorisk gåva som brudgummen ger till bruden. Det är hennes egendom och hon kan använda den som hon vill. Allah säger:

„Ge kvinnorna deras brudgåva som en fri gåva.“ (Surah an-Nisa’, 4:4).

Mahren kan bestå av pengar, guld, egendom eller något annat av värde – men måste vara tydligt definierat och överenskommet.

Wali – brudens förmyndare

Enligt den shafi’itiska och hanbalitiska skolan är wali ett obligatoriskt krav för att äktenskapet ska vara giltigt. Den hanafitiska skolan tillåter att en myndig kvinna ingår äktenskap utan wali, men rekommenderar starkt att hon har en. Wali:ns roll är att se till att bruden behandlas väl och att

äktenskapet är i hennes intresse. Han har inte rätt att tvinga henne - hennes samtycke är obligatoriskt.

Profeten (SAW) sade:

"Det finns inget äktenskap utan en wali." (Abu Dawud, nr 2085; al-Tirmidhi, nr 1101, klassad som sahih)

Att välja rätt partner

Profeten Muhammad (SAW) gav vägledning om vilka egenskaper man bör söka hos en make/maka:

"En kvinna gifter man sig med av fyra skäl: hennes rikedom, hennes härstamning, hennes skönhet och hennes religion. Välj den med religion, annars förlorar du." (al-Bukhari, nr 5090; Muslim, nr 1466)

Den framtida maken eller maken bör ha goda moraliska egenskaper (akhlaq), vara pålitlig, bér sina böner och ha en god karaktär. Yttre egenskaper är tillståndna att ta hänsyn till, men de bör inte vara det primära kriteriet.

Förövningar inför äktenskapet

Islam uppmuntrar till ett värdigt och ärligt närmande. Följande är rekommenderade steg:

- Istikhara - be rådgivan de bön (dua) om vägledning från Allah
- Rådfråga föräldrar och betrodda personer i gemenskapen
- Mötas under öppna och ärliga former (inte i ensamhet, khalwa är förbjudet)
- Ställ viktiga frågor om värderingar, barnuppfostran och livssätt

Äktenskapets rättigheter och skyldigheter

Både mannen och kvinnan har rättigheter och skyldigheter i äktenskapet. Allah säger:

*„Och de (kvinnorna) har liknande rättigheter mot dem (männen) som är rättvisa, och männen har en grad av ansvar över dem.“
(Surah al-Baqarah, 2:228)*

Mannens skyldigheter:

- Nafaqa – försörjning: mat, kläder och bostad
- Behandla hustrun väl och med respekt (mu‘ashara bil-ma‘ruf)
- Betala hela eller avtalad del av mahren

Kvinnans rättigheter inkluderar:

- Rätt till mahr och försörjning
- Rätt att behålla sina egna tillgångar
- Rätt att söka khul’ (skilsmässa initierad av hustrun) om äktenskapet är ohållbart

Walimah – bröllop – måltiden

Det är sunnah att fira äktenskapet med en walimah – en måltid som delas med familj och vänner. Profeten (SAW) uppmanade till detta och sade:

„Kungör detta äktenskap.“ (Ibn Majah, nr 1895).

Walimah bör hållas inom tre dagar efter äktenskapets ingående. Att acceptera en inbjudan till walimah anses vara obligatoriskt.

Avslutning

Äktenskapet är en av Allahs största välsignelser. Det är en institution som bygger på kärlek, barmhärtighet och ömsesidig respekt. Må Allah (SWT) välsigna alla som önskar gifta sig och ge dem en fromtänkande partner. Ameen.

Rabbana hab lana min azwajina wa dhurriyyatina qurrata a‘yunin waj’alna lil-muttaqina imama.

„Vår Herre! Skänk oss i våra makar och vår avkomma glädjekälla för våra ögon, och gör oss till föregångare för de gudfruktiga.“ (Surah al-Furqan, 25:74)

Källor och referenser

- Koranen (Sahih International översättning med svenska tolkningar)
- al-Bukhari, Muhammad ibn Isma'il. Sahih al-Bukhari. Hadith nr 5090. Dår Tawq al-Najah.
- Muslim ibn al-Hajjaj. Sahih Muslim. Hadith nr 1466. Dår Ihya' al-Turath al-'Arabi.
- Abu Dawud, Sulayman ibn al-Ash'ath. Sunan Abi Dawud. Hadith nr 2085. Maktabat al-'Asriyyah.
- al-Tirmidhi, Muhammad ibn 'Isa. Jami' al-Tirmidhi. Hadith nr 1101. Shirkah Maktaba wa Matba'ah Mustafa al-Babi.
- Ibn Majah, Muhammad ibn Yazid. Sunan Ibn Majah. Hadith nr 1895. Dår Ihya' al-Kutub al-'Arabiyyah.
- al-Bayhaqi, Ahmad ibn al-Husayn. Shu'ab al-Iman. Maktabat al-Rushd.
- Ibn Qudama, Muwaffaq al-Din. al-Mughni. Vol. 7. Maktabat al-Qahirah.
- al-Nawawi, Yahya ibn Sharaf. Rawdat al-Talibin. Al-Maktab al-Islami.
- Ibn 'Abidin, Muhammad Amin. Radd al-Muhtar 'ala al-Durr al-Mukhtar. Dår al-Fikr, Beirut.